

Полікультурна освіта і виховання в умовах Школи гуманітарної праці

Євдокія ГОЛОБОРОДЬКО,

доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, дійсний член і член програмного комітету Міжнародної слов'янської академії освіти імені Я.А. Коменського (м. Тираспіль), академік Української академії акмеологічних наук

Національну культуру як компонент змісту освітнього стандарту реалізовано в інваріантній частині навчального плану шляхом таких предметів, як російська мова і література, українська мова і література, історія, географія. Залучення дітей до національних і культурно-історичних цінностей відбувається за допомогою введення нових предметів етнокультурного спрямування. У Школі гуманітарної праці такими є авторські курси «Класична греко-римська міфологія», «Історія мистецтв», «Історія релігії», «Театр».

Курс «Класична греко-римська міфологія», розроблений доктором педагогічних наук, професором, проректором Херсонської державної морської академії Л.Б. Куликовою, протягом десяти років успішно викладається учням 1–6-х класів. Він отримав позитивні відгуки учнів та батьків. Матеріал курсу ознайомлює не лише з міфологією греків і римлян, а й надає відомості про побут та звичаї великих народів, їхнє суспільне й культурне життя.

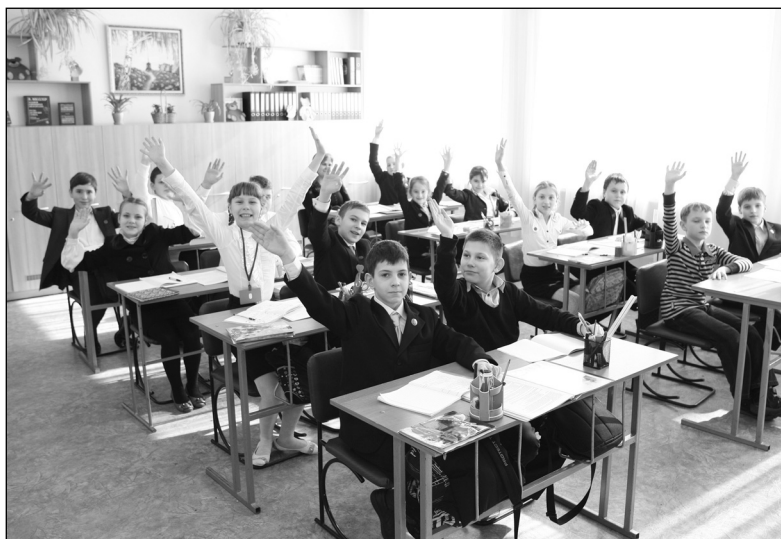
Завданням курсу «Історія мистецтв», розробленого вчителем Т.В. Гринько, є залучення учнів 5–9-х класів до скарбів світового мистецтва. Він вдало поєднує національну і загальнолюдську світову культуру, сприяє формуванню естетичного смаку.

Курс «Історія релігії» розробила викладач Школи гуманітарної праці І.В. Замараєва. Він ознайомлює учнів зі світовими релігіями, сприяє відродженню традиційної духовно-моральної культури.

За допомогою цього предмета учні долучаються до звичаїв, обрядів, вірувань та релігійної культури свого і багатьох інших народів світу.

Авторський курс «Театр», створений завдяки ентузіазму і таланту С.М. Санько, вже давно став візитною карткою Школи гуманітарної праці. Учні беруть участь у постановці вистав за творами В.Шекспіра, народних казок О.С. Пушкіна, а також на основі авторських вистав. Демонструючи високу культуру виконавської майстерності, школярі мають можливість спілкуватися «наживо» з носіями національної культури та культури інших народностей.

Концептуальним підходом до навчання в Школі гуманітарної праці є культурологічний. Значна увага приділяється культурі поведінки, мовлення, розумової праці, спілкування, дозвілля, відпочинку. Це здійснюється на основі результатів наукових досліджень (Ю.В. Арутюнян, Л.М. Дробіжева, В.І. Білий

та ін.), в яких розглядаються функції культури як чинники, що об'єднують народи, розвивають національну самосвідомість та інтернаціональні орієнтації людей. Тобто стверджується, що культура є універсальним прогресивним фактором у розвитку багатонаціонального суспільства, окремих народів, нації, особистості.

Поняття «культура» – багатозначне. В узагальненому вигляді воно визначається так: «Культура – специфічний спосіб організації і розвитку людської життєдіяльності, представленої в продуктах матеріальної та духовної праці, в системі соціальних норм і закладів, у духовних цінностях, у сукупності ставлення людей до природи, один до одного і до себе» (Філософський словник. – М., 1989, с. 851).

Але феномен культури визначається тим, що вона пов'язана з іншими суспільними процесами, іншими культурами. В умовах інтенсивних міграційних процесів, політичної та економічної нестабільності, занепаду духовності, загострення національних відносин актуалізується увага до питання культури підростаючого покоління. Останнім часом постала проблема міжкультурних відмінностей та браку досвіду полікультурного виховання.

Полікультурне виховання фокусується на утвердженні людської гідності та високих моральних якостей, подоланні суперечностей між системами та нормами виховання і навчання окремих націй та національних меншин. Цілі полікультурного виховання можна визначити поняттями «плюралізм», «рівність», «об'єднання».

Важливим засобом організації полікультурного виховання є забезпечення культурологічної спрямованості філологічної освіти та введення полікультурного компонента у різні навчальні дисципліни. Провідним залишається двомовне і багатомовне навчання, яке не лише слугує комунікації, а й дає змогу долучитися до різних способів мислення, поведінки.

Школу гуманітарної праці можна назвати багатонаціональним навчальним закладом. Тут навчаються українці, росіяни, вірмени, грузини, представники єврейської, корейської і китайської національностей. У школі здобувають освіту діти, які, зважаючи на специфіку роботи батьків, мешкали в Ірані, Ізраїлі, США, Туреччині, Німеччині. Багато учнів під час канікул побували за кордоном не лише зі своїми рідними, а й взявши участь у туристичних поїздках в США, Німеччину, Австрію, Францію, організованих школою. Це сприяло залученню школярів до культур інших народів. Навчання в школі здійснюється російською, українська мова та література вивчаються в повному обсязі на основі навчального плану.

Школа прагне забезпечити умови підростаючому поколінню для загального культурного розвитку, ознайомлює з культурами інших народів і на основі цього допомагає оцінити національну культуру, зрозуміти її роль і внесок у світову культуру

скарбницю. Сформований полікультурний рівень людини – шлях до гармонії взаємин між народами.

Література

1. Бондарева Н.А. Психология этнокультурного воспитания / Н.А. Бондарева // Школа. – 2001. – №5.
2. Сейко Н. Освіта як провідник мобільності в поліетнічному організмі / Н.Сейко // Шлях освіти. – 1997. – №1. – С. 14.
3. Дмитриев Г.Д. Многокультурность как дидактический принцип / Г.Д. Дмитриев // Педагогика. – 2000. – №10. – С. 4.

Анотації

Євдокія ГОЛОБОРОДЬКО

Полікультурна освіта і виховання в умовах Школи гуманітарної праці

У статті розглядається питання полікультурної освіти і виховання на прикладі досвіду роботи Школи гуманітарної праці м. Херсона.

Ключові слова: полікультурна освіта, Школа гуманітарної праці, виховання.

Євдокія ГОЛОБОРОДЬКО

Полікультурное образование и воспитание в условиях Школы гуманитарного труда

В статье рассматривается вопрос поликультурного образования и воспитания на примере опыта работы Школы гуманитарного труда г. Херсона.

Ключевые слова: поликультурное образование, Школа гуманитарного труда, воспитание.

Evdokiya GOLOBORODKO

Multicultural education and training the school of humanitarian work

The article discusses multicultural education and training on the experience of the School of humanitarian work.

Keywords: multicultural education, School of humanitarian work, upbringing.